मराराष्ट्र दुर्थम सेवा अराजपंत्रित , शट-म संयुक्त पूर्व परीक्षा २०२२ 2022 प्रीक्षा हिनोक ०८ उग्रकीः 4023

→ संच क्रमांक

प्रश्नपुस्तिका क्रमांक BOOKLET NO.

452997

प्रश्नपुस्तिका सामान्य क्षमता चाचणी

एकूण प्रश्न : 100

एकूण गुण : 100

वेळ : 1 (एक) तास

सूचना

(1) सदर प्रश्नपुस्तिकेत 100 अनिवार्य प्रश्न आहेत. उमेदवारांनी प्रश्नांची उत्तरे लिहिण्यास सुरुवात करण्यापूर्वी या प्रश्नपुस्तिकेत सर्व प्रश्न आहेत किंवा नाहीत याची खात्री करून घ्यावी. तसेच अन्य काही दोष आढळल्यास ही प्रश्नपुस्तिका समवेक्षकांकडून लगेच बदलून घ्यावी.

(2) आपला परीक्षा-क्रमांक ह्या चौकोनांत न विसरता वॉल्पेनने लिहावा.

- (3) वर छापलेला प्रश्नपुस्तिका क्रमांक तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर विशिष्ट जागी उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे न विसस्ता नमूद करावा.
- (4) (अ) या प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाला 4 पर्यायी उत्तरे सुचिवली असून त्यांना 1, 2, 3 आणि 4 असे क्रमांक दिलेले आहेत. त्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तराचा क्रमांक उत्तरपत्रिकेवरील सूचनेप्रमाणे तुमच्या उत्तरपत्रिकेवर नमूद करावा. अशा प्रकारे उत्तरपत्रिकेवर उत्तरक्रमांक नमूद करताना तो संबंधित प्रश्नक्रमांकासमोर छायांकित करून दर्शविला जाईल याची काळजी घ्यावी. ह्याकिरता फक्त काळ्या शाईचे वॉलपेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापरू नये.
 - (ब) आयोगाने ज्या विषयासाठी मराठी बरोबर इंग्रजी माध्यम विहित केलेले आहे. त्या विषयाचा प्रत्येक प्रश्न मराठी बरोबर इंग्रजी भाषेत देखील छापण्यात आला आहे. त्यामधील इंग्रजीतील किंवा मराठीतील प्रश्नामध्ये मुद्रणदोषांमुळे अथवा अन्य कारणांमुळे विसंगती निर्माण झाल्याची शंका आल्यास, उमेदवाराने संवंधित प्रश्न पर्यायी भाषेतील प्रश्नाशी ताडून पहावा.
- (5) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत. यास्तव सर्व प्रश्नांची उत्तरे द्यावीत. घाईमुळे चुका होणार नाहीत याची दक्षता घेऊनच शक्य तितक्या वेगाने प्रश्न सोडवावेत. क्रमाने प्रश्न सोडविणे श्रेयस्कर आहे पण एखादा प्रश्न कठीण वाटल्यास त्यावर वेळ न घालविता पुढील प्रश्नांकडे वळावे. अशा प्रकारे शेवटच्या प्रश्नांपर्यंत पोहोचल्यानंतर वेळ शिल्ल्य्क राहिल्यास कठीण म्हणून वगळलेल्या प्रश्नांकडे परतणे सोईस्कर ठरेल.
- (6) उत्तरपित्रकेत एकदा नमूद केलेले उत्तर खोडता येणार नाही. नमूद केलेले उत्तर खोडून नव्याने उत्तर दिल्यास ते तपासले जाणार नाही. एकापेक्षा जास्त उत्तरे नमूद केल्यास ते उत्तर चुकीचे धरले जाईल व त्या चुकीच्या उत्तराचे गुण वजा केले जातील.
- (7) प्रस्तुत परीक्षेच्या उत्तरपत्रिकांचे मूल्यांकन करताना उमेदवाराच्या उत्तरपत्रिकेतील योग्य उत्तरांनाच गुण दिले जातील. तसेच ''उमेदवाराने वस्तुनिष्ट बहुपर्यायी स्वरूपाच्या प्रश्नांची दिलेल्या चार उत्तरांपैकी सर्वात योग्य उत्तरेच उत्तरपत्रिकेत नमूद करावीत. अन्यथा त्यांच्या उत्तरपत्रिकेत सोडविलेल्या प्रत्येक चुकीच्या उत्तरांसाठी 25% किंवा 1/4 गुण वजा/कमी करण्यात येतील.''

ताकीद
ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपेपर्यंत ही प्रश्नपुस्तिका आयोगाची मालमत्ता असून ती परीक्षाकक्षात
उमेदवाराला परीक्षेसाठी वापरण्यास देण्यात येत आहे. ही वेळ संपेपर्यंत सदर प्रश्नपुस्तिकेची प्रत/प्रती, किंवा सदर
प्रश्नपुस्तिकेतील काही आशय कोणत्याही स्वरूपात प्रत्यक्ष वा अप्रत्यक्षपणे कोणत्याही व्यक्तीस पुरविणे, तसेच प्रसिद्ध
करणे हा गुन्हा असून अशी कृती करणाऱ्या व्यक्तीवर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना
प्रतिबंध करण्याबाबतचा अधिनियम—82'' यातील तरतुदीनुसार तसेच प्रचलित कायद्याच्या तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात
येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र
होईल.

तसेच ह्या प्रश्नपत्रिकेसाठी विहित केलेली वेळ संपण्याआधी ही प्रश्नपुस्तिका अनिधकृतपणे बाळगणे हा सुद्धा गुन्हा असून तसे करणारी व्यक्ती आयोगाच्या कर्मचारीवृंदापैकी, तसेच परीक्षेच्या पर्यवेक्षकीयवृंदापैकी असली तरीही अशा व्यक्तीविरूद्ध उक्त अधिनियमानुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती शिक्षेस पात्र होईल.

पुढील सूचना प्रश्नपुस्तिकेच्या अंतिम पृष्टावर पहा

कच्चा कामासाठी जागा/SPACE FOR ROUGH WORK

A						3				A16
1.	कोण	त्या अंतराळ संस	थेने अंतराव	गतून शुक्राच	व्या पृष्टभ	ागाची	पहिली दृश्यमा	न प्रकाश प्रति	तमा प्रकाशित वे	म्ली आहे?
	(1)	ईसा	(2)	जे ए एक्स	न ए	(3)	नासा	(4)	सी एन ए	
	Whi	ch space agen	cy has rel	eased the	first vis	ible li	ght images	of the surfa	ce of venus	from space ?
	(1)	ESA	(2)	JAXA		(3)	NASA	(4)	CNA	
2.	'सस्टे	 प्नेबल इंटरनॅशन	ल फायनानि	 संग स्कीम	कोणत्या	जार्गा	तेक संघटनेशी	संबंधित आ	हे?	
	(1)	जी20	(2)	आसियान		(3)	ब्रिक्स	(4)	सार्क	
	'Sus	tainable inter	national fi	inancing s	scheme'	is ass	ociated with	n which glo	obal associat	ion ?
	(1)	G20	(2)	ASEAN		(3)	BRICS	(4)	SAARC	
3.	ग्राहव	संरक्षण कायद	 त 2019 च्या	बाबतीत र	 खालीलपैव	नी कोप	गते विधान चुव	गिचे आहे?		
	(a)	हा कायदा 20	जुलै 2020	पासून लागृ	्झाला.					
	(b)	ई-कॉमर्स प्लॅ	- टफॉर्मवरील	अनुचित व्य	गपार प्रति	ाबंध नि	भयमांचा समावेश	रा या कायद्या	त करण्यात अ	ाला आहे.
	(c)	ग्राहक विवाद जाणार नाही.	निवारण आ	योगाच्या नि	यमानुसार	10 ਵ	गख रूपयांपर्यंत	ाच्या तक्रारींस	गाठी कुठलेही इ	गुल्क आकारले
	पर्यार	ग्री उत्तरे :								
	(1)	विधाने (a) व ((c)		(2)	विधा	न (a)			
	(3)	विधाने (b) व ((c)		(4)	विधा	न (c)			
	Whi	ch of the follo	owing stat	tement is	incorre	ct in 1	espect of the	e Consume	r Protection	Act 2019 ?
	(a)	This act can			_		-			
	(b)	Unfair trade	e prohibiti	ion rules	on e-cor	nmer	e platforms	are includ	ed in this ac	t.
	(c)	As per the r	rules of th nts upto ₹	e consu n 10 lakhs	er Disp	utes I	Redressal Co	mmission	no charges w	vill be levied
	Ans	wer Options	:							
	(1)	Statements	(a) and (c)	(2)	Stat	ement (a)			
_	(3)	Statements	(b) and (c)	(4)	Stat	ement (c)			
4.	नुकत	गच प्रक्षेपित केले	ाला एन आ	र ओ एल	- 85 हा व	होणत्या	देशाचा गुप्तच	र उपग्रह आ	हे? —————	
	(1)	रशिया	(2)	इस्त्राएल		(3)	फ्रान्स	(4)	यु.एस.ए.	
	NRO	DL-85, which	was laund	ched recei	ntly, is a	ın int	elligence sat	ellite of wh	nich country	?
	(1)	Russia	(2)	Israel		(3)	France	(4)	USA	
कच्च	ा कामार	साठी जागा / SPA	CE FOR RO	UGH WO	RK					P.T.O.

5.	ओमि आहे?		ारे भारता	तील पहिले अ	ार टी -	- पी सी	आर र्	केट; 'ओमिः	शुअर' क	ोणत्या कंपनीने विव	मित केले
	(1)	टाटा एमडी	(2)	पिरॅमल		(3)	सन प	र ् गार्मा	(4)	ॲपेक्स फार्मा	
	India	as First RT-PCI pany ?	` '	detect the (Omicro	` /			` '	is developed b	y which
	(1)	Tata MD	(2)	Piramal		(3)	Sun	Pharma	(4)	Apex Pharma	
6.	खाली	ल वर्णनावरून व्य	क्ती ओळ	 खाः	,						
	(a)	2013 मध्ये त्यांनी	ो प्रथम 'र	माई' या चित्रप	गटामध्ये	काम	केले.				
	(b)	ग्रॅम्मी पुरस्काराव	न्रीता ना	मांकन मिळवले	ोल्या प	हिल्या	भारतीय	ा गायिका.			
	(c)	त्यांना नुकतेच म									
	` ,	ो उत्तरे :	- ^ 6								
	(1)	लता मंगेशकर			(2)	आशा	भोसले	ī			
	(3)	कृष्णा कल्ले			(4)	शांता					
	` '	tify the person	from the	e following	` ,						
	(a)	In 2013 she ac				•		٠.			
	(b)	The first India	n singe	r to be nom	inated	l for a	Gram	ımy Awar	d.		
	(c)	She was recen	ntly awa	orded the M	1ahara	shtra	Bhush	nan Awar	d 2021.		
	Ansv	wer Options:									
	(1)	Lata Mangesh	ıkar		(2)	Asha	Bhos	ale			
	(3)	Krishna Kalle			(4)	Shan	ta Ap	te			
7.	कोणत	या संस्थेने चेक पे	मेंटसाठी	'पॉझिटीव्ह पे	सिस्टम	(PPS)	' विकरि	प्तत केले अ	ाहे?		
	(1)	नॅशनल पेमेंट क	ार्पीरेशन	ऑफ इंडिया							
	(2)	भारतीय रिझर्व्ह व	बँक								
	(3)	नीति आयोग									
	(4)	अर्थ मंत्रालय									
	Whic	ch institution h	as devel	oped the 'P	ositive	Pay S	Systen	n (PPS)' fo	or Cheq	ue Payment?	
	(1)	National Payr	nents C	orporation	of Ind	ia					
	(2)	Reserve Bank	of India	ı							
	(3)	Niti Aayog									
	(4)	Ministry of Fi	nance								

5

8.	भारत	गच्या महत्वाकांक्षी 'गगनयान' या अंतरिः	क्ष मोहिमेल	ता खालीलपैकी कोणत्या देशाचे महत्वपूर्ण सहकार्य लाभले आहे?
	(1)	जपान	(2)	दक्षिण कोरिया
	(3)	संयुक्त अरब अमिरात	(4)	फ्रांस
		ich one of the following country laion 'Gaganyan'?	has prov	vided instrumental support to India's ambitious space
	(1)	Japan	(2)	South Koria
	(3)	United Arab Emirates (UAE)	(4)	France
9.	राष्ट्री	ाय वित्तीय अहवाल प्राधिकरण (NFRA) चे अध्य	क्ष म्हणून कोणाची नियुक्ती करण्यात आली आहे?
	(1)	अजय भूषण पांडे	(2)	नंदन निलेकणी
	(3)	अझीम प्रेमजी	(4)	क्रिस गोपालकृष्णन
	Who	o has been appointed as the chair	rman of	the National Financial Reporting Authority (NFRA) ?
	(1)	Ajay Bhushan Pandey	(2)	Nandan Nilekani
	(3)	Azim Premji	(4)	Kris Gopalakrishnan
10.		च्च न्यायालयाने ऑक्टोबर 2021 मध्ये ो आहे?	न्यायमूर्ती	आर विन्द्रन समिती खालीलपैकी कोणत्या उद्देशासाठी
	(1)	आय.पी.एल. स्पॉट फिक्सींग घोटाळा	चौकशी	समिती
	(2)	पेगॅसस प्रकरणासाठी चौकशी समिर्त	ì	
	(3)	आधार कार्ड धोरण निश्चिती		
	(4)	यापैकी एकही नाही		
	The of th	Supreme Court has appointed Jne following purpose?	ustice R	2.V. Ravindran Committee in October 2021 for which
	(1)	IPL spot fixing scam enquiry		
	(2)	Pegasus snooping row enquiry		
	(3)	Aadhar Card Policy confirmat	ion	
	(4)	None of the above		

11.	कोण	ात्या केंद्रीय मंत्रालया	ने 'My	v CGHS' मो	बाईल उ	ॲप्लीके	शन लाँच केले	?		
	(1)	शिक्षण मंत्रालय			(2)	आर	ोग्य मंत्रालय			
	(3)	पर्यटन मंत्रालय			(4)	सांस	कृतिक मंत्रालय	ī		
	Wh	ich Union Minist	ry lau	nched 'My	CGHS	S' Mo	bile application	on?		
	(1)	Ministry of Ed	ucatio	n	(2)	Mi	nistry of Heal	lth		
	(3)	Ministry of To	ırisın		(4)	Mi	nistry of Cult	ure		
12.	कोण	ात्या देशाने 2022 चा	'कॉर्म्प	ोटस् ॲक्ट'	लाँच के	ला?				
	(1)	रशिया	(2)	अमेरिका		(3)	इंग्लंड	(4)	ऑस्ट्रेलिया	
	Wh	ich country laund	hed t	he 'COMP	ETES A	ACT'o	of 2022 ?	, ,		
	(1)	Russia	(2)	USA		(3)	UK	(4)	Australia	
13.	16 d	ो जागतिक युवा तिर	दाजी	स्पर्धा ऑगस्ट	2021	मध्ये र	बालीलपैकी कोप	गत्या देशात	पार पडली आहे?	,
	(1)	दक्षिण कोरिया	(2)	पोलंड		(3)	भारत	(4)	ऑस्ट्रेलिया	
	16 th nati	World Youth A	rchery	Champio	nship	was l	neld in Augu	ıst 2021 in	which of the	following
	(1)	South Koria	(2)	Poland		(3)	India	(4)	Australia	
14.	'कुष्ट	उरोगासाठीचा आंतरर	ाष्ट्रीय [ः]	गांधी पुरस्का	₹−2021	' कोण	ाला प्रदान कर	ण्यात आला	आहे?	
	(1)	डॉ. भूषण कुमार			(2)	डॉ.	जी.पी. तलवार			
	(3)	डॉ. एम.डी. गुप्ते			(4)	डॉ.	अतुल शहा			
	Who	has been award	led the	e 'Internati	onal G	andh	i Award for	Leprosy-20)21′ ?	
	(1)	Dr. Bhushan K	umar		(2)	Dr.	G.P. Talwar			
	(3)	Dr. M.D. Gupte	<u>;</u>		(4)	Dr.	Atul Shah			
15.	पशुध	न गणना 2019 नुसा	र महा	राष्ट्र राज्याच	देशाम	ध्ये पश्	<u>पु</u> धनाच्या बाबती	त कितवा क्र	मांक लागतो?	
	(1)	पहिला	(2)	तिसरा		(3)	सातवा	(4)	नववा	
		ording to livestoc	k cens	sus 2019, w	hat is	the ra	nk of Mahar	ashtra in t	erms of livesto	ck ainong
	(1)	First	(2)	Third		(3)	Seventh	(4)	Nineth	

- 16. राज्यपाल पदाच्या कालावधीबाबत खालीलपैकी कोणती कथने बरोबर आहेत?
 - (a) राष्ट्रपतींची मर्जी असेपर्यंत राज्यपाल आपल्या पदावर राहतात.
 - (b) राज्यपाल स्वखुशीने आपल्या पदाचा राजीनामा देऊ शकतात.
 - (c) राज्यपालांची नियुक्ती सर्वसाधारणपणे पाच वर्षासाठी असते.
 - (d) दुसरी व्यक्ती पद स्विकारेपर्यंत राज्यपाल आपल्या पदावर राहतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त विधाने (a), (b) व (c) बरोबर आहेत
- (2) फक्त विधाने (a), (b) व (d) बरोबर आहेत
- (3) फक्त विधाने (b), (c) व (d) बरोबर आहेत
- (4) सर्व विधाने बरोबर आहेत

Which of the following are the **correct** statements regarding the tenure of a Governor of the State ?

- (a) Governor remains in his office as long as President of India wishes.
- (b) Governor may resign voluntarily.
- (c) The appointment of Governor is generally for 05 years.
- (d) Governor remains in his office until another person takes charge.

Answer options:

- (1) Only statements (a), (b) and (c) are correct
- (2) Only statements (a), (b) and (d) are correct
- (3) Only statements (b), (c) and (d) are correct
- (4) All statements are correct

17. राज्य लोकसेवा आयोगाबाबत कोणता/कोणती विधाने बरोबर नाहीत?

	(a)	भारतीय राज्यघट	नेच्या क	लम 315 ते 323	मध्ये	तरत्	्द.				
	(b)	हे आयोग राज्यश	ासन तरे	चे केंद्रशासनास	ाठी व	नार्य व	क रते.				
	(c)	या आयोगाने निव	ड केलेल	या प्रशासकीय ३	भधिक	ाऱ्यांच्य	या नेमणूका कें	द्रशासन	करी	त असते.	
	(d)	आयोगाच्या अध्यक्ष	भ व सद	रस्यांच्या नेमणूका	राज	यशास	नाकडून केल्य	ा जाता	ਜ.		
	पर्यार्थ	ो उत्तरे :									
	(1)	फक्त (a) आणि (1	b)	(2)	फक्त	(a) आणि (c)				
	(3)	फक्त (b) आणि (c)	(4	4)	फक्त	(b) आणि (d)				
		ch of the follow	ing sta	tement/staten	nents	s reg	arding State	Publi	c Ser	vice Commiss	ion is/are
	(a)	Provisions in A	Articles	315 to 323 of	the	India	n Constituti	ion.			
	(b)	These Commis	sion are	e working for	the S	tate	Government	as we	ll as t	the Central Go	vernment.
	(c)	The appointme Central Gover		he administra	tive	offic	ers selected i	by this	s Cor	nmission is do	ne by the
	(d)	The chairman	and the	members of t	he C	Comr	nission are a	ppoin	ted b	y the State Go	vernment.
	Ans	wer Options :									
	(1)	Only (a) and (b)	(2	2)	Only	(a) and (c)				
	(3)	Only (b) and (c)	(4	4)	Only	(b) and (d)				
18.	भारत	ात संसद आणि रा	ाज्य विध	—- ान मंडळांच्या नि	वडणू			ारे आय	गोजित	केल्या जातात.	
	(1)	राष्ट्रपती		(2	2)	राज्य	निवडणूक अ	ायोग			
	(3)	राज्यपाल		(-	4)	भारत	ाचा निर्वाचन	आयोग			
	Elec	tions in India fo	r Parlia	ment and Sta	te L	egisl	atures are co	onduct	ed b	у	
	(1)	President		(2)	State	e Election Co	ommis	sion		
	(3)	Governor		(4)	Elec	tion Commis	ssion (of Ind	lia	
19.	भारत	ोय संविधानाच्या क	ोणत्या क	ञ्लमात मुख्यमंत्री	यांर्च	ो कर्त	व्ये स्पष्ट केर्ल	ो आहेत	Ŧ?		
	(1)	कलम - 163	(2)	कलम - 166		(3)	कलम - 167	•	(4)	कलम - 164	
	Whi	ch Article of the	Indian	Constitution	defi	nes t	he duties of	the Cl	nief N	Minister?	
	(1)	Article - 163	(2)	Article - 166	•	(3)	Article - 10	67	(4)	Article - 164	
			50D DO	LICU WORK							

20.	खालीलपैकी	कोणती	समिती	पंचायत	राज्यासंबंधित	नाही	?
_ U.	WILLIAM!	-41 - 1 VII	10.1711	1 7171	(1164	

- (1) अशोक मेहता समिती
- (2) राजमन्नार समिती

(3) थंगन समिती

(4) एल.एम. सिंघवी समिती

Which of the following Committee is not related to the Panchayati Raj?

- (1) Ashok Mehta Committee
- (2) Rajmannar Committee
- (3) Thungan Committee
- (4) L.M. Singhvi Committee

21. ग्रामसभेच्या रचनेतील अचूक वाक्यांचा समूह बनवा.

- (a) गावातील सर्व प्रौढ नागरिकांची मिळून ग्रामसभा तयार होते.
- (b) 18 वर्ष पूर्ण करणारा प्रत्येक मतदार ग्रामसभेचा सभासद बनतो.
- (c) ग्रामसभेला निवडणूक असते.
- (d) ग्रामपंचायतीचे सर्व मतदार ग्रामसभेचे सभासद असतात.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त (a), (b) आणि (c)
- (2) फक्त (b), (c) आणि (d)
- (3) फक्त (a), (b) आणि (d)
- (4) वरील सर्व

Make a group of correct sentences in the composition of the Gram Sabha:

- (a) Gram Sabha is formed from all the adult citizens of the village.
- (b) Every voter who completes 18 years of age becomes a member of Gram Sabha.
- (c) Gram Sabha has election.
- (d) All the voters of the Gram Panchayat are members of the Gram Sabha.

Answer Options:

- (1) Only (a), (b) and (c)
- (2) Only (b), (c) and (d)
- (3) Only (a), (b) and (d)
- (4) All the above

22.	/3	या त्रापवान संशोधन आधानयम, 1993	अनुसार	ग्राम पद्मायताना दण्यात	आलल्य	। नवान जबाबदाऱ्या.
	(a)	भूमीसुधार कायदा लागू करणे				
	(b)	वनोद्योग, लघु व कुटीर उद्योगांचा वि	कास क	रणे		
	(c)	तांत्रीक व व्यवसायिक शिक्षणाची सुवि	वेधा उपत	नब्ध करुन देणे		
	(d)	गावांतील जनतेसाठी मनोरंजनाची व्य	वस्था क	रणे		
	वरील	नपैकी कोणता/कोणते वाक्य बरोबर नार्ह	ो ?			
	(1)	फक्त (b)	(2)	फक्त (d)		
	(3)	फक्त (a) आणि (d)	(4)	फक्त (b) आणि (c)		
	• •	v responsibilities given to Gram	` '	, , , , , ,	titutior	n Amendment Act, 1993.
	(a)	Enforcement of Land Reforms		•		
	(b)	To develop forest industries, sn	nall and	l cottage industries		
	(c)	Facilitate technical and vocatio	nal edı	ıcation		
	(d)	To arrange entertainment for th	ъе реор	le of the village.		
	Whi	ich of the above statement/stater	nents is	s/are incorrect ?		
	(1)	Only (b)	(2)	Only (d)		
	(3)	Only (a) and (d)	(4)	Only (b) and (c)		
23.	प्रत्येव	p राज्याला महाधिवक्ता असावा असे क	ोणत्या व	न्लमात नमूद केले आहे?	,	
	(1)	कलम 194 (2) कलम 177	7	(3) कलम 197	(4)	कलम 165
	Whi	ich article states that each state sl	nall hav	ve an Advocate Gener	ral?	
	(1)	Article 194 (2) Article 1	77	(3) Article 197	(4)	Article 165
24.	भारती	ोय राज्यघटनेच्या मसुदा समितीचे खाल	ीलपैकी	कोण सदस्य होते?		
	(1)	वल्लभभाई पटेल	(2)	जवाहरलाल नेहरु		
	(3)	अल्लादी कृष्णस्वामी अय्यर	(4)	डॉ. राजेंद्र प्रसाद		
		o among the following was t	he me	mbers of the draft	ing co	mmittee of the Indian
	(1)	Vallabhbhai Patel	(2)	Jawaharlal Nehru		
	(3)	Alladi Krishnaswamy Iyer	(4)	Dr. Rajendra Prasa	d	
_		-				

- 25. भारतीय राज्यघटनेतील खालीलपैकी कोणते वैशिष्ट्य ब्रिटिश राज्यघटनेतून घेतलेले नाही?
 - (1) सरकारचे संसदीय स्वरूप
 - (2) सरकारचे मंत्रिमंडळ स्वरूप
 - (3) कायद्याचे राज्य
 - (4) समवर्ती सूची

Which among the following features of Indian Constitution is not borrowed from British Constitution?

- (1) Parliamentary form of Government
- (2) Cabinet form of Government
- (3) Rule of Law
- (4) Concurrent List
- भारताच्या दळणवळण क्षेत्राच्या विकासाविषयी खालीलपैकी कोणती विधाने बरोबर आहेत ?
 - (a) सार्वजनिक बांधकाम खाते लॉर्ड डलहौसीच्या काळात निर्माण केले गेले.
 - (b) लॉर्ड कॉर्नवॉलीस व जॉन शोअरच्या काळात रस्त्यांच्या बांधकामास मोठी चालना मिळाली.
 - (c) रेल्वेच्या सुरुवातीच्या काळात ब्राड गेजचे मार्ग बांधण्यात आले.
 - (d) नागपूर परिषदेने सरकारला 'वीस वर्षाची रस्ता सुधार योजना' सादर केली.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) (a), (b) आणि (d) विधाने बरोबर आहेत.
- (2) (a) आणि (d) विधाने बरोबर आहेत.
- (3) (a), (b) आणि (c) विधाने बरोबर आहेत.
- (4) (b), (c) आणि (d) विधाने बरोबर आहेत.

Which of the following statements are true regarding the development of transport infrastructure in India ?

- (a) The Public Work Department was created during the time of Lord Dalhousie.
- (b) During the reigns of Lord Cornwallis and John Shore road construction gained momentium.
- (c) Broad gauge tracks were built during the early days of the railway.
- (d) Nagpur Council presented 'Twenty Years Road Development Programme' to the Government. **Answer options**:
- (1) (a), (b) and (d) statements are correct
- (2) (a) and (d) statements are correct
- (3) (a), (b) and (c) statements are correct
- (4) (b), (c) and (d) statements are correct

27. योग्य जोड्या लावा.

(A)

(B)

- (a) 1890, मुंबई गिरणी कामगार संघटना
- (i) लाला लजपतराय
- (b) 1918, अहमदाबाद टेक्सटाईल लेबर असोशिएशन
- (ii) बी.पी. वाडीया

(c) 1918, मद्रास लेबर युनियन

- (iii) महात्मा गाँधी
- (d) 1920, ऑल इंडिया ट्रेड युनियन काँग्रेस
- (iv) नारायण मेघाजी लोखंडे

पर्यायी उत्तरे :

- (a) (b) (c) (d)
- (1) (ii) (iii) (i) (iv)
- (2) (iv) (iii) (ii) (i)
- (3) (iv) (ii) (iii) (i)
- (4) (ii) (iii) (iv) (i)

Match the pair.

(A)

(B)

- (a) 1890, Mumbai Mill Workers Union
- h) 1918 Ahmadahad Taytila Labour Association
- (b) 1918, Ahmadabad Textile Labour Association
- (c) 1918, Madras Labour Union
- (d) 1920, All India Trade Union Congress
- (i) Lala Lajpatrai
- (ii) B.P. Wadiya
- (iii) Mahatma Gandhi
- (iv) Narayan Meghaji Lokhande

Answer options:

- (a) (b) (c) (d)
- (1) (ii) (iii) (i) (iv)
- (2) (iv) (iii) (ii) (i)
- (3) (iv) (ii) (iii) (i)
- (4) (ii) (iii) (iv) (i)

	(1)	Brig	ht		(2)	George Layite	(3)	Will	ogby	(4)	Prescott	
	In 18 cotto	847 wl on pro	no wa ducin	s the g reg	first to ions ?	demand the lau	nch of	a rail	way conr	necting t	he Mumbai port	and the
	(1)	ब्राईट				जॉन लॉईट	` ,			(4)	प्रेस्कॉट	
29.	केली	होती?		दर व						सुरू क	रावी अशी मागणी प्रश	थम कोर्ण
	(4)	(iv)	(i)	(ii)	(iii) 							
	(3)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)							
	(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)							
	(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)							
		(a)	(b)	(c)	(d)							
	• ,	wer o				(,	` /			,	
	(d)					sion, Allahabad (,	(iv)	Dadabh		,	
	(c)			•		on, Madras (1887	,	(iii)			ra Banarjee	
	(a) (b)		•			sion, Calcutta (18	•	(ii)	Badrud		vahii	
	(a)					n, Mumbai (1885)		(i)	George			
	(4) Mate	(iv) ch the	(i)	(ii)	(iii) of the	Congress Session	n and	hie P .	esidente :	name		
	(3)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)							
	(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)							
	(1)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)							
		(a)	(b)	(c)	(d)							
	पर्याय	ो उत्तरे										
	(d)			आधव	शिन, ३	अलाहाबाद (1888)		(iv)	दादाभाई	नीरीजी		
	(c)					मद्रास (1887)		(iii)	वोमेशचंद्र			
	(b)	J				कलकत्ता (1886)		(ii)	बदुद्दीन			
	(a)					jंबई (1885)		(i)	जॉर्ज युल			
20.						_						

30.	इ.स.	1935 च्या भारत शासन कायद्याद्वारे कोप	गती सं	स्था स्थापनेची तरतूद केली?
	(a)	फेडरल कोर्ट	(b)	रिजर्व बँक ऑफ इंडिया
	(c)	फेडरल रेल्वे	(d)	हाय कमिश्नर
	पर्यार्थ	ो उत्तरे :		
	(1)	(a), (c) व (d)	(2)	(a), (b) व (c)
	(3)	(a), (b) व (d)	(4)	यापैकी सर्व
	Gov	ernment of India Act of 1935 provi	ded f	or establishment of which institutes?
	(a)	Fedral Court	(b)	Reserve Bank of India
	(c)	Fedral Railway	(d)	High Commissioner
	Ans	wer options :		
	(1)	(a), (c) and (d)	(2)	(a), (b) and (c)
	(3)	(a), (b) and (d)	(4)	All of the above
31.	ब्रिटिश	गांच्या व्यापारवादी अर्थव्यवस्थेचा खालील	कोणत	ा उद्देश होता?
	(a)	व्यापारी स्पर्धा नको	(b)	जास्तीतजास्त नफा
	(c)	आर्थिक घटकांवर नियंत्रण	(d)	भारताचा आर्थिक विकास करणे
	वरील	पैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत	?	
	(1)	(a) आणि (b) (2) (b) आणि (c))	(3) (c) फक्त (4) (b) फक्त
	Whi	ch of the following was the aim of	'Trad	ing Economy' of British Government?
	(a)	No Trading competition	(b)	Maximum profit
	(c)	Control on economic factors	(d)	Economic growth of India
	Whi	ch of the statement given above is,	'are c	orrect ?
	(1)	(a) and (b) (2) (b) and (c)		(3) (c) only (4) (b) only
32.	डॉ. भ	गाऊ दाजी लाड हे कशाचे पुरस्कर्ते होते?		
	(1)	स्त्री वृद्धाश्रम	(2)	सामाजिक भेदभाव
	(3)	विधवा पुनर्विवाह	(4)	ख्रिस्ती धर्म
	Wha	it Dr. Bhau Daji Lad was the prope	onent	of?
	(1)	Female old age home	(2)	Social discrimination
	(3)	Widow remarriage	(4)	Christianity

33.	जोड्य	घा लावून योग्य पर्याय निवडा.	
	(a)	आचार्य बाळशास्त्री जांभेकर (i)	सूरत येथे मानवधर्म सभेची स्थापना
	(b)	दुर्गाराम मंछाराम, दादोबा पांडुरंग (ii)	ख्रिस्ती मिशनऱ्यांच्या ताब्यात गेलेल्या श्रीपाद शेषादी परळीकर यांचे शुद्धीकरण
	(c)	ॲनी बेझंट (iii)	नॉर्मल स्कूल व व्हिक्टोरिया इन्स्टिट्यूटची स्थापना
	(d)	केशवचंद्र सेन (iv)	सेंट्रल हिंदू कॉलेजची स्थापना
	` '	यी उत्तरे :	•
		(a) (b) (c) (d)	
	(1)	(iii) (i) (iv) (ii)	
	(2)	(ii) (i) (iv) (iii)	
	(3)	(iv) (iii) (ii) (i)	
	(4)	(iii) (iv) (i) (ii)	following.
		bose the correct option by matching the	ablishment of Manav Dharm Sabha at Surat
	(a)	Acharya Bal Shastri (i) Est Jambhekar	ADJISHMENT OF MATIAV DITAIN SADITA AT SAFAT
	(b)		ification of Shripad Sheshadri Paralikar was done who
	` '		s in the custody of Christi Missionary
	(c)	\	ablishment of Normal School and Victoria Institute
	(d)		ablishment of Central Hindu-College
	Ans	swer options:	
	(1)	(a) (b) (c) (d)	
	(1)	(iii) (i) (iv) (ii)	
	(2)	(ii) (i) (iv) (iii)	
	(3) (4)	(iv) (iii) (ii) (i) (iii) (iv) (i) (ii)	
		(II) (IV) (I) (II)	
34.	संथाव	<mark>ाळांच्या</mark> उठावाबाबत खालीलपैकी कोणती विधाने	चुकीची आहेत?
	(a)	संथाळांच्या आर्थिक शोषणाची माहिती 'पंजाब	रिव्ह्यू' मध्ये आलेली आहे.
	(b)	संथाळांनी 'सत्याचे राज्य' स्थापन करण्याचा	=•
	(c)	संथाळाचा पुढारी कान्हू विश्वासघाताने पकड	
	(d)	ओ मॅली या अधिकाऱ्याने संथाळांच्या चकमवं	
		थी उत्तरे :	त्या पुरास विशाः जात.
	(1)	(b), (d) विधाने चुकीची आहेत (2)	(a), (b), (c) विधाने चुकीची आहेत
	(3)		
	` '	(b), (c), (d) विधाने चुकीची आहेत (4) nich of the following statements are fals	
	(a)	Economic exploitation of Santhala is	
	(b)	Santhala declared the decision of esta	
	(c)	Kanhu the leader of Santhala was tre	
	(d)	O Mauli, the officer gave the report of	
	` '	swer Options :	
	(1)	(b), (d) statements are false (2)	(a), (b), (c) statements are false
	(3)	(b), (c), (d) statements are false (4)	

A16								16
35.	महार	ाष्ट्रातीत	त गुप्त	संघटन	वे संघ	टक व	त्यांच्य	ग कार्यक्षेत्राच्या जोड्या लावा.
	(a)	श्रीध	र परांज	जपे		(i)	अमर	पवती
	(b)	डॉ.	सिद्धना	थ कार्प	गे	(ii)	बेळग	गंव
	(c)	दादा	साहेब ः	खापर्डे		(iii)	वर्धा	आणि नागपूर
	(d)	गंगाध	ार देश	ापांडे		(iv)	यवत	माळ
	पर्यार	ी उत्तरे	:					
		(a)	(b)	(c)	(d)			
	(1)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)			
	(2)	(ii)	(iii)	(iv)	(i)			
	(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)			
	(4)	(iv)	(ii)	(iii)	(i)			
	Mate area		follo	wing	organ	izers	of the	e Secret Militant Organizations in Maharashtra and thei
	(a)	Shri	dhar [Paran	jape		(i)	Amravati
	(b)	Dr.	Siddh	anath	Kane		(ü)	Belgaum
	(c)	Dad	asahe	b Kha	parde	<u>:</u>	(iii)	Wardha and Nagpur
	(d)	Gan	gadha	r Des	hpand	le	(iv)	Yavatmal
	Ans	wer o	ption	s :				
		(a)	(b)	(c)	(d)			
	(1)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)			
	(2)	(ü)	(iii)	(iv)	(i)			
	(3)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)			

(4) (iv) (ii) (iii) (i)

36.	गोपाळ	गणेश आगरकरांशी पुढीलपैकी कोणती	वृत्तपत्रे	संबंधित होती?
	(a)	केसरी व मराठा		
	(b)	वऱ्हाड समाचार		
	(c)	सुधारक		
	(d)	स्वराज्य		
	वरीलो	पैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/	त?	
	(1)	(a) आणि (c) फक्त	(2)	(a), (b) आणि (c) फक्त
	(3)	(b) आणि (d) फक्त	(4)	(b), (c) आणि (d) फक्त
	Gopa	al Ganesh Agarkar was related wi	th wh	ch of the following Newspapers?
	(a)	Kesari and Maratha		
	(b)	Varhad Samachar		
	(c)	Sudharak		
	(d)	Swarajya		
	Whi	ch of the statement/s given above	is/are	correct ?
	(1)	(a) and (c) only	(2)	(a), (b) and (c) only
	(3)	(b) and (d) only	(4)	(b), (c) and (d) only
27		- 0		
37.	खाला	ल विवरणावरून व्यक्ती ओळखा.		
57.	खाला (a)	ल ।ववरणावरून व्यक्ता आळखा. 'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले.		
57.				
57.	(a)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले.		
57.	(a) (b)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना		
37.	(a) (b) (c) (d)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना		
<i>37</i> .	(a) (b) (c) (d)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे अध्यक्ष	(2)	गोपाळकृष्ण गोखले
<i>5</i> 7.	(a) (b) (c) (d) पर्यार्थ	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे:	(2) (4)	गोपाळकृष्ण गोखले दिनशा वाच्छा
37.	(a) (b) (c) (d) uuit (1) (3)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे: वादाभाई नौरोजी	(4)	दिनशा वाच्छा
37.	(a) (b) (c) (d) uuit (1) (3)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे: दादाभाई नौरोजी फिरोजशहा मेहता	(4) scriptio	दिनशा वाच्छा
37.	(a) (b) (c) (d) varia (1) (3) Iden	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय कॉंग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे: वादाभाई नौरोजी फिरोजशहा मेहता tify the person from following des	(4) scriptio	दिनशा वाच्छा
37.	(a) (b) (c) (d) val (1) (3) Iden (a)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय कॉंग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे : दादाभाई नौरोजी फिरोजशहा मेहता tify the person from following des He started the Newspaper 'India	(4) scription of ation	दिनशा वाच्छा on :
37.	(a) (b) (c) (d) Yaid (1) (3) Iden (a) (b)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय कॉंग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे: वादाभाई नौरोजी फिरोजशहा मेहता tify the person from following des He started the Newspaper 'India Establishment of Bombay Associ	(4) scription ation sciation	दिनशा वाच्छा on :
37.	(a) (b) (c) (d) valid (1) (3) Iden (a) (b) (c) (d)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय कॉंग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे : दादाभाई नौरोजी फिरोजशहा मेहता tify the person from following des He started the Newspaper 'India Establishment of Bombay Associ Establishment of East India Associ	(4) scription ation sciation	दिनशा वाच्छा on :
<i>37</i> .	(a) (b) (c) (d) valid (1) (3) Iden (a) (b) (c) (d)	'इंडिया' नावाचे वृत्तपत्र सुरू केले. बॉम्बे असोसिएशनची स्थापना ईस्ट इंडिया असोसिएशनची स्थापना भारतीय राष्ट्रीय काँग्रेसचे अध्यक्ष ो उत्तरे: वादाभाई नौरोजी फिरोजशहा मेहता tify the person from following des He started the Newspaper 'India Establishment of Bombay Associ Establishment of East India Associ President of Indian National Cor	(4) scription ation sciation	दिनशा वाच्छा on :

MI0					10						^	
38.	सांप्रद	ायिकतेच्या वाढीसाठी	कारणीभूत ठरलेली	खाली	दिलेव	री विधा	ने कोणाची ः	आहेत?				
	(a)		दोन्ही राष्ट्रे असून र्त									
	(b)	-,	हे धोरण हिंदूस्थानात					लमांना	हिंदपासन ः	अलग केले	पाहिजे.	
	(c)		सविनय कायदेभंगाची				•		-, -,			
	(-)		र्यस्वाखाली आणण्यास							3		
	(d)	''भारताला मातृभूमी	मानणाऱ्यांचा भारत	देश ः	आहे′′.							
	पर्यार्थ	ो उत्तरे :										
		(a)	(b)				(c)		(d))		
	(1)	प्राचार्य बेक	सर सय्यद	अहमद		वि.दा.	सावरकर		महमंद अ	ली जिना		
	(2)	सर सय्यद अहमद	प्राचार्य बेक			महमंद	अली जिना		वि.दा. सा	वरकर		
	(3)	वि.दा. सावरकर	महमंद अली	जिना		प्राचार्य	बेक		सर सय्यव	द अहमद		
	(4)	महमंद अली जिना	सर सय्यद	अहमद		वि.दा.	सावरकर		प्राचार्य बेव	क		
		made the follow	ing statements w	hich (aused	the g	rowth of C	ommu	nalism ?			
	(a)		lim are two natio									
	(b)											
	(c)		niji's Civil-Disobe slims under the o						freedom	of India	but to	
	(d)	-	ecognizing India						nation.			
	` '	wer options :	0 0									
		(a)	(b)			(c)			(d)			
	(1)	Principal Bake	Sir Sayyad Ahamad		V.D.	Sawa	rkar	Moha Jinna	amad Ali ih	į		
	(2)	Sir Sayyad Ahamad	Principal Bake		Moh Jinna	amad ah	Ali	V.D.	Sawarka	ìr		
	(3)	V.D. Sawarkar	Mohamad Ali Jinnah		Prine Bake	cipal		Sir Sa Ahar	ayyad nad			
	(4)	Mohamad Ali Jinnah	Sir Sayyad Ahmad			Sawa	rkar	Princ	ipal Bak	e		
39.	1 नोव		ापन झालेल्या ईस्ट इ	- इंडिया	असोसि	एशन स		ग काय	होता?			
	(a)	स्त्री शिक्षण		(b)	राजव	गिय शि	क्षण					
	(c)	लोक शिक्षण		(d)	धार्मि	क शिक्ष	ण					
	वरील	पैकी कोणते विधान/	विधाने बरोबर आहेत	?1								
	(1)	(a) आणि (b)	(2) (b) आणि (d		(3)	(c) फ		(4)	(d) फक्त			
		at was the aim of				isatior	ı, establish	ed on	1 Novem	ıber 1866	?	
	(a)	Female Education	on	(b)	Polit	tical E	ducation					

(b)

(d)

(3)

Religious Education

(c) only

(d) only

(4)

Which of the statement given above is/are correct?

(2)

(b) and (d)

Female Education

People Education

(a) and (b)

(a)

(c)

(1)

Δ	1	6
м	J	.0

	बॉम्बे	प्रेसिडेन्सी असोसिएशन संस्थेशी खाली	ल काणल	वा ज्यवसा सवावस हास्ता.	
	(a)	गोपाळ गणेश आगरकर	(b)	फिरोजशहा मेहता	
	(c)	बदुद्दीन तय्यबजी	(d)	न्या. तेलंग	
	पर्यार्थ	गी उत्तरे :			
	(1)	(a), (c) आणि (d) फक्त	(2)	(b), (c) आणि (d) फक्त	
	(3)	(a) आणि (b) फक्त	(4)	(c) आणि (d) फक्त	
		ich of the following personali anisation?	ties we	ere related with Bombay Presidency Associatio	n
	(a)	Gopal Ganesh Agarkar	(b)	Firojshah Mehta	
	(c)	Badruddin Tayyabji	(d)	Justice Telang	
	Ans	swer options :			
	(1)	(a), (c) and (d) only	(2)	(b), (c) and (d) only	
	(3)	(a) and (b) only	(4)	(c) and (d) only	
11	ਸਟਾਰ	क्य ग्राच्यात १०११ ते १०२१ मा त्रशकात	र स्थीक्त्यां	क्या बाद ब्याणस्यक रोती याचे कार्या स्टापने :	
41.	(1) (2) (3) (4) In t	त्या काळातील कमी जन्मदर साथीच्या रोगांमुळे मृत्युदरातील वाढ पुरामुळे झालेले मृत्यु औद्योगिकरणाचा अभाव	opulatio	ख्या वाढ ऋणात्मक होती याचे कारण म्हणजे : on Growth in the State of Maharashtra was negativ	·e.
41.	(1) (2) (3) (4) In t The (1) (2) (3) (4)	त्या काळातील कमी जन्मदर साथीच्या रोगांमुळे मृत्युदरातील वाढ पुरामुळे झालेले मृत्यु औद्योगिकरणाचा अभाव he decade of 1911 to 1921 the Po reason behind it is Low birth rate during that per High death due to epidemic More deaths due to flood	opulatio riod	on Growth in the State of Maharashtra was negativ मधे झाली.	·e.
	(1) (2) (3) (4) In t The (1) (2) (3) (4)	त्या काळातील कमी जन्मदर साथीच्या रोगांमुळे मृत्युदरातील वाढ पुरामुळे झालेले मृत्यु औद्योगिकरणाचा अभाव he decade of 1911 to 1921 the Pore reason behind it is Low birth rate during that per High death due to epidemic More deaths due to flood Lack of industrialisation	opulatio riod मना	on Growth in the State of Maharashtra was negativ — मधे झाली. (3) 1988 (4) 1983	···e.

						20						
43.	भारत	गत	_ या पिकार	ना 'सुवर्ण	तंतू′ म्हण	गतात.						
	(1)	ताग	(2)	(2) लोकर		(3) कापूस		(4)	(4) रेशीम			
	In I	ndia	is calle	_ is called as a 'Golden		iber' c	crop.					
	(1)	Jute	(2)	Wool		(3)	Cotton	(4)	Silk			
44.	महार	ाष्ट्राच्या पश्चिमेर	। उत्तर–दक्षि	ाण दिशेत	कोणता	पर्वत/डे	ांगर आहे?					
	(1)	सातपुडा			(2)	शंभूम	हादेव					
	(3)	सातमाळा			(4)	सह्या	द्री					
	Whi	ch is the mou	ntain/hill	situated	on the	North	-South directi	on of we	stern Maharash	tra ?		
	(1)	Satpura			(2)	Shar	nbhu Mahade	ev				
	(3)	Satmala			(4)	Sahy	adri					
4 5.	पुढील	त विधाने योग्य व	जे अयोग्य ?									
	(a) शेतीच्या व्यापारीकरणाने भांडवलदारी शेती प्रक्रियेला उत्तेजन मिळाले नाही.											
	(b) शेतीच्या व्यापारीकरणामुळे भाडेतत्वावरील वहिवाट आणि वाटे-हिस्स्यामधील जमीन लागवडीचे प्रमाण वाढले.											
	पर्यायी उत्तरे :											
	(1)											
	(2)	(a) आणि (b)										
	(3)	(a) विधान चुक			ोग्य (बर	बिर) अ	गहे.					
	(4)	(a) विधान योग	,	,								
	` '	owing stateme			_							
	(a)	_					omote capitali	st - agrici	ılture.			
	(b)			_			tenancy and					
	Ans	wer options :										
	(1)	(a) and (b) a	are true st	atements								
	(2)	(a) and (b) are false statements										
	(3)	(a) is false and (b) is true statement										
	(4)	(a) is true ar	nd (b) is fa	ilse staten	nent							

-	-	_
Α	ı	.b

46.	महारा	ष्ट्रामध्ये लोहखनिजा	ांचे साठे	खालीलपैकी	कोणत्य	ा जिल्ह	यात आहेत?		
	(1)	वर्धा	(2)	नाशिक		(3)	बुलढाणा	(4)	सिंधुदुर्ग
	lron	ore reserves in	Mahara	shtra are	located	in the	e district of		_•
	(1)	Wardha	(2)	Nashik		(3)	Buldhana	(4)	Sindhudurg
47.	महारा आहे?		पंबंधित व	गही समस्या	खाली र्	देल्याः	——— आहेत. त्यापैकी व	होणती स	मस्या ही सामाजिक स्वरूपाची
	(1)	हवामानाची प्रतिकू	ल परिरि	थि ती	(2)	मर्यादि	त कृषी संशोधन		
	(3)	आर्थिक भांडवला	चा अभाव	7	(4)	शेत	जमिनीचे विभाजन		
		owing are some al in nature?	of the	problems	in the a	igric u l	ture sector in l	Maharas	shtra. Which one is more
	(1)	Adverse weatl	her con	dition	(2)	Limi	ted Agricultur	al resea	rch
	(3)	Lack of finance	ial capi	ital	(4)	Frag	mentation of f	armland	i
48.	2019	9 नुसार भारतातील	देशांतर्ग	त उत्पन्नाती	— ल पर्यटन	नाचा व	टा किती टक्के	आहे?	
	(1)	9.0%	(2)	8.4%		(3)	7.3%	(4)	9.34%
	Wha	at is the percent	share o	of tourism	in Indi	a's do	mestic income	as of 20	19 ?
	(1)	9.0%	(2)	8.4%		(3)	7.3%	(4)	9.34%
49.	खार्ल	गोलपैकी एक भारता	ाच्या पशि	वम किनारप	ट्टी वरी	ल मह	वाचे बंदर आहे.		
	(1)	चेन्नई	(2)	हल्दिया		(3)	कांडला	(4)	कोलकाता
	One	e of the followin	g is an	important	port si	tuated	on the west c	oast of 1	India.
	(1)	Chennai	(2)	Haldia		(3)	Kandla	(4)	Kolkata
50.	महार	राष्ट्रात 'मे' महिन्यात	त सरास	री तापमान	सर्वात ज	ास्त _	या प्र	विशात अ	 ग्सते.
	(1)	किनारपट्टीचा प्र	प्रदेश		(2)	पश्चि	म महाराष्ट्र		
	(3)	मराठवाडा			(4)	पूर्व 1	वेदर्भ		
	The Ma	e average highe harashtra.	st temp	perature i	n the r	nonth	of May is red	corded	in region of
	(1)	Coastal Regio	n		(2)	Wes	tern Maharasl	ntra	> t _k
	(3)	Marathwada		,	(4)	East	ern Vidarbha		

51.	भिला	ई लोह आणि पोला	द उद्योग	ा स्थित असले	ले रा	ज्य को	गते?			
	(1)	पश्चिम बंगाल	(2)	ओडिशा		(3)	छत्तीसगड	(4)	मध्य प्रदेश	
	Bhil	ai Iron and Steel	Indus	stry is locate	d in t	he sta	ate of			
	(1)	West Bengal	(2)	Odisha		(3)	Chhattisgarh	(4)	Madhya Pradesh	
52.	महार	ष्ट्रात राज्य शासना	ने नील	क्रांती धोरण	केव्हा व	जाहीर	केले?			
	(1)	2017	(2)	2018		(3)	2019	(4)	2020	
	Whe	en State Governr	nent ir	n Maharasht	ra has	s decl	ared the Blue Re	evolutio	on Mission ?	
	(1)	2017	(2)	2018		(3)	2019	(4)	2020	
53.	ग्रामीप	ग भागातील लोकसं	ख्या सर	त कमी होत	आहे. व	कारण	:			
	(a)	ग्रामीण भागातील	जन्मदर	कमी आहे.						
	(b)	ग्रामीण भागातून २	गहराकडे	इ स्थलांतर हो	ते.					
	(c)	ग्रामीण भागात रो	जगार र	उपलब्धता कर्म	असर	ो .				
	(d) ग्रामीण भागात मृत्यूदर जास्त असतो.									
	वरीलपैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहेत?									
	(1)	(b) आणि (c)	(2)	फक्त (b)		(3)	(a) आणि (d)	(4)	फक्त (d)	
	The	population is de	ecreasi	ng continuo	usly i	n rura	l area, because :			
	(a)	The birth rate i	in rura	l area is low	7.					
	(b)	The rural peop	le are	migrating to	o urba	ın are	a.			
	(c)	The employme	nt is n	ot available	in ru	ral are	ea.			
	(d)	The death rate	is high	h in rural ar	ea.					
	Whi	ch statement/s o	of the a	bove is true	?					
	(1)	(b) and (c)	(2)	only (b)		(3)	(a) and (d)	(4)	only (d)	
54.	महार	ष्ट्राच्या हवामानावर	खालील	ापैकी कोणत्या	प्राकृति	तेक र	वनेचा सर्वात जास्त	परिणाम	म झाला आहे?	
	(1)	महाराष्ट्रातील दख	खनचे प	ग्ठार	(2)	सह्या	द्री पर्वत आणि सात	तपुडा डे	ांगर रांग	
	(3)	किनार पट्टीचे मैद	ान		(4)	मुडर	ोड टेकड्या			
	Wh	ich of the folk narashtra ?	owing	physiogra	aphic	fact	or predominer	itly in	fluence on climate of	
	(1)	Deccan platea	u in M	[aharashtra	(2)	Sah	yadri mountain	and Sa	atpuda range	
	(3)	Coastal plains			(4)	Mu	dkhed hills			

55.	गुजर	ात राज्यातील 'उक्	गई' हा ब	ाहुउद्देशीय	। प्रकल्प व	कोणत्या	नदीवर वसले	ोला आहे?	
	(1)	साबरमती	(2)	तापी		(3)	माही	(4)	नर्मदा
	The	multipurpose p	roject o	f Gujarat	'Ukai' i	s situa	ted on whi	ch River ?	
	(1)	Sabarmati	(2)	Tapti		(3)	Mahi	(4)	Narmada
56.	मार्च	2020 अखेर कोण	त्या राज्य	ात प्राथमि	—— ककृषि प	त संस्थ	ांची संख्या स	विधिक होती	?
	(1)	कर्नाटक	(2)	तामिळना	डू	(3)	गुजरात	(4)	महाराष्ट्र
		which state the ch 2020 ?	number	of Prin	ıary Agı	ricultu	ral Credit S	Societies w	as highest at the end o
	(1)	Karnataka	(2)	Tamil 1	Vadu	(3)	Gujarat	(4)	Maharashtra
57.		3 मध्ये सरकारने _ ती नेमलेली होती.		यांच्या	अध्यक्षतेर	खाली स	गार्वजनिक क्षेत्र	त्रातील उपक्रम	गांची निर्गुंतवणूक करण्यासार्ट
	(1)	जी.व्ही. रामकृष्ण	Ī		(2)	माँटेक	अहलुवालिय	Π	
	(3)	सी. रंगराजन			(4)	सी.पी	. चंद्रशेखर		
	The und	Government ag ler the Chairma	ppointed nship o	d a Com	mittee ir ·	n 1993	on Disinve	estment in I	Public Sector Enterprise
	(1)	G.V. Ramkris	hna		(2)	Mon	tek Ahluw	alia	
	(3)	C. Rangrajan			(4)	C.P.	Chandrash	ıekhar	
58.	सन	2017-18 मध्ये भा	रतातील	सर्वाधिक ए	प्रत्यक्ष विदे	शी गुंत	वणूक (FDI)	23.6%	या क्षेत्रात होती.
	(1)	संप्रेषण सेवा			(2)		नेर्माण क्षेत्र		
	(3)	किरकोळ आणि	घाऊक	व्यापार	(4)	वित्तीय	। सेवा		
	Dur Indi	ing 2017-18 For ia.	eign Dii	ect Inves	` '	FDI) w	as highest	23.6 percen	t in sector in
	(1)	Communicati	on servi	ices	(2)	Man	ufacturing	sector	
	(3)	Real and Who	olesale t	rade	(4)	Fina	ncial servic	es	
59.	वायू	प्रदूषणाच्या वाढत्या	समस्येच	सामना व	रण्यासार्ठ क २२४७	1, 2021	l-22 च्या अर्थ	संकल्पात 10	लाखापेक्षा अधिक लोकसंख्य
	(1)	नेल्या 32			₹ 2217				
	To t		(2) coning prore for	42 problem	of air po	(3) ollution	n, the 2021	(4) -22 Budget	proposes to provide an
	(1)	32	(2)	42	01100	(3)	52	пишоп-ріи (4)	s population. 62

60.	योग्य	जोड्य	। जुळ	ग :							
	(a)	देशार्त	ोल द्वि	तीय व्र	^{ज्} मांका	वा कृषीप्रधान	उद्योग		(i)	सूती कापड	उ उद्योग
	(b)	देशार्त	ोल स	र्वात जु	ना व	संघटित क्षेत्रात	ील उद्योग		(ii)	लोह व स्टी	ल उद्योग
	(c) जलद औद्योगिकीकरणास कारणीभूत ठरणारा उद्योग									साखर उद्य	ोग
	(d)	•								वाहन उद्योग	T
	पर्यार्थ	यी उत्तरे :									
		(a)	(b)	(c)	(d)						
	(1)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)						
	(2)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)						
	(3)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)						
	(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)						
	Mato	h the	follov	wing :							
	(a)	Secon	nd lar	gest a	igro b	ased indust	ry in Indi	a	(i)	Cotton in	dustry
	(b)	One of the oldest and organised industry in India Industry leading to rapid industrialisation						n India	(ii)	Iron and s	steel industry
	(c)								(iii)	Sugar industry	
	(d) Use of new technology							(iv)	Automobi	ile industry	
	Ansv	ver or	otions	· :							
		(a)	(b)	(c)	(d)						
	(1)	(ii)	(i)	(iii)	(iv)						
	(2)	(iii)	(ii)	(i)	(iv)						
	(3)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)						
	(4)	(iii)	(iv)	(i)	(ii)						
61.											अधिकार असून लेखा परिक्षण टिप्पणी करू शकतात.
	(1)	30 दि	वस		(2)	60 दिवस	(3)	90 दि	वस	(4)	120 दिवस
	he m	ptrolle ay als repor	o cor	l Aud nmen	itor G t upor	eneral (CAC n the audit	G) has a ri report wi	ght to o	rder c	onduct of s days fro	supplementary audit and om the date of receipt of
	(1)	30 da	ays		(2)	60 days	(3)	90 da	ays	(4)	120 days
स्टब्स्य	स्त्रामार	ाटी जाग	T / CD	ACE E	OR RO	UGH WORK					

62 .	राजव	नोषीय तूट आणि वर्ष	र्भभरातील व्याज	भरणा यार्त	ोल फ	रकाला	_ म्हणत	ात.
	(1)	वित्तीय तूट	(2) अंदाजप	त्रक तूट	(3)	प्राथमिक तूट	(4)	महसूली तूट
	The	difference betwee	en fiscal defic	it and int	erest j	payment during	the ye	ar is called
	(1)	Fiscal deficit	(2) Budge	t deficit	(3)	Primary deficit	(4)	Revenue deficit
							_	
63.	केंद्रीर	य उत्पादन शूल्काची	राज्यांमधील वाट	रणीसाठी स	ातव्या	वित्त आयोगाच्या संव	दर्भात ख	गलील विधाने विचारात घ्या :
	(a)	लोकसंख्येसाठी 25	उटक्के भार.					
	(b)	प्रत्येक राज्यातील	गरिबांसाठी 33.5	टक्के भा	₹.			
	(c)	राज्यांच्या दरडोई	उत्पन्नाच्या वाढी	साठी 16.5	टक्के	भार.		
	(d)	राज्यांमधील उत्पन्	नांच्या समानतेसा	ठी 25 टक्वे	मार			
	वरील	प्पैकी कोणते/ती वि ध	गन/ने योग्य आहे	त ?				
	(1)	केवळ (a) आणि (d	l) योग्य आहेत	(2)	केवव	5 (b) आणि (c) योग्य	ा आहेत	
	(3)	केवळ (a), (b) आ	णे (c) योग्य आहे	ন (4)	केवव	5 (a), (c) आणि (d)	योग्य ३	भाहेत
		sider the followir ne states share of	•			of Seventh Finan	ce Con	nmission for distribution
	(a)	25 percent wei	ightage for po	pulation.				
	(b)	33.5 percent we	eightage for p	oor in eac	ch sta	æ.		
	(c)	16.5 percent we	eightage for in	crease in	the p	er capita income	of the	state.
	(d)	25 percent weig	ghtage for inco	ome equi	lisatio	n between state.		
	Whi	ch of the stateme	ent/s given ab	ove is/ar	e corr	ect ?		
	(1)	Only (a) and (d	l) are correct	(2)	Onl	y (b) and (c) are	correc	t
	(3)	Only (a), (b) an	ıd (c) are corre	ect (4)	Onl	y (a), (c) and (d)	are co	rrect

64	खालील	तिधाने	ਰਿਜ਼ਾਹਰ	गदर	
04.	Girma	14417	19 91810	EQI I	-

- (a) ठेव विमा आणि पत हमी महामंडळ (सुधारणा) कायदा संसदेने 2021 मध्ये मंजूर केला.
- (b) ठेव विम्याचा हप्ता ठेवीदारांकडून वसूल केला जातो.
- (c) ठेव विमा हप्ता सर्व विमाधारक बँकांसाठी अनिवार्य आहे.

वरीलपैकी कोणते/ती विधान/ने योग्य आहे/त?

- (1) फक्त (a) आणि (b) योग्य आहेत
- (2) फक्त (a) आणि (c) योग्य आहेत
- (3) फक्त (b) आणि (c) योग्य आहेत
- (4) वरीलपैकी सर्व योग्य आहेत

Consider the following statements:

- (a) The Deposit Insurance and Credit Guarantee Corporation (Amendment) Act, passed by the Parliament in 2021.
- (b) The deposit insurance premium is recovered from the depositors.
- (c) The deposit insurance premium is compulsory for all insured banks.

Which of the statement/s given above is/are correct?

- (1) Only (a) and (b) are correct
- (2) Only (a) and (c) are correct
- (3) Only (b) and (c) are correct
- (4) All of the above are correct

65. खालील विधाने विचारात ध्या.

- (a) संपूर्ण ग्रामीण रोजगार योजना (SGRY) सप्टेंबर 2001 मध्ये सुरू करण्यात आली.
- (b) महात्मा गांधी राष्ट्रीय ग्रामीण रोजगार हमी योजना (MGNREGS) फेब्रुवारी 2006 मध्ये सुरू करण्यात आली.
- (c) नेहरू रोजगार योजना (NRY) आक्टोबर 1989 मध्ये ग्रामीण गरीबांच्या फायद्यासाठी सुरू करण्यात आली.

वर दिलेल्या विधान/विधानांपैकी कोणते विधान/विधाने योग्य आहे/आहेत?

- (1) (a) फक्त
- (2) (b) फक्त
- (3) (a) व (b) फक्त
- (4) (a) व (c) फक्त

Consider the following statements:

- (a) Sampoorna Grameen Rozgar Yojana (SGRY) was launched September 2001.
- (b) Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MGNREGS) was introduced in February 2006.
- (c) The Nehru Rozgar Yojana (NRY) was launched in October 1989 for the benefit of the rural poor.

Which of the following statement/s given above is/are correct?

- (1) (a) only
- (2) (b) only
- (3) (a) and (b) only (4)
- (a) and (c) only

66.	2016	ची एन.के. सिंग समिती ही	शी	संबंधित	आहे.
	(1)	बारावा वित्त आयोग			
	(2)	बारावी पंचवार्षिक योजना			
	(3)	चौदावा वित्त आयोग			
	(4)	वित्तीय जबाबदारी आणि अर्थसंकल्पीय	व्यवस्थ	ापन का	यदा
	N.K	. Singh Committee of 2016 is rela	ated to		 .
	(1)	Twelfth Finance Commission			
	(2)	Twelfth Five Year Plan			
	(3)	Fourteenth Finance Commission	n		
	(4)	Fiscal Responsibility and Budge	et Mana	gemer	nt Act
67.	भारत	गत 1980 ते 1985 या काळात लहान ज	तमीन धा	रकता ह	शेण्याची खालीलपैकी कोणती कारणे होती ?
	(a)	वारसा कायदा			
	(b)	वेगाने वाढणारी लोकसंख्या			
	(c)	ग्रामीण कर्जबाजारीपणा			
	(d)	वेगाने वाढणारी संयुक्त कुटुंब व्यवस्थ	Т		
	पर्यार	ग्री उत्तरे :			
	(1)	केवळ (a) आणि (d)	(2)	केवळ	(b) आणि (c)
	(3)	केवळ (a), (b) आणि (c)	(4)	केवळ	(b), (c) आणि (d)
	Whi	ch of the following were the reas	ons for	small	land holdings during 1980 to 1985 in India?
	(a)	Law of inheritance			
	(b)	Rapidly growing population			
	(c)	Rural indebtedness			
	(d)	Rapidly growing joint family sy	stem		
	Ans	wer Options :			
	(1)	only (a) and (d)	(2)	only	(b) and (c)
	(3)	only (a), (b) and (c)	(4)	only	(b), (c) and (d)

68.		रकेला, भिलाई अ रण्यात आले?	णि दुर्गापूर	येथे सार्वजनि	कि क्षेत्र	 क्षेत्रातील तीन मोठे स्टील प्रकल्प कोणत्या पंचवार्षिक योजनेदरम्याः 						
	(1)	पहिली पंचवार्षि	क योजना		(2)	दुसरी	पंचवार्षिक र	योजना				
	(3)	तिसरी पंचवार्षि	क योजना		(4)	चौथी '	पंचवार्षिक य	ग्रोजना				
		ring which five lai and Durgap		n three majo	r stee	l plants	in the pu	blic secto	or w	ere built up at l	Rourkela,	
	(1) First Five Year Plan				(2)	Second Five Year Plan						
	(3)	Third Five Y	ear Plan		(4)	Fourt	h Five Yea	ar Plan				
69.	खालीलपैकी कोणते राष्ट्रीय लोकसंख्या धोरण					2000 चे उद्दिबष्ट नाही?						
	(1)	बालमृत्यूचे प्रमा	ण कमी क	(2)	सार्वत्रि	सार्वत्रिक लसीकरण						
	(3)	गरीब मुलांसाठी	मध्यान्ह	(4)	दोन मु	दोन मुलांचे लहान कुटुंब स्विकारण्यास प्रोत्साहन						
	Which of the following is not objective of National Population Policy 2000?											
	(1)	(1) Reduction in infant mortality				Unive	ersal immı	unisatior	ı			
	(3) Mid-day meal for poor children (4) Incentive to adopt two child small family											
70.	खार्ल	ोलपैकी कोणता	भारतीय रि	झर्व्ह बँकेचा प	रिमाणा	त्मक मौ	द्रिक उपाय	नाही ?				
	(1)	बँक दर			(2)	नैतिक समजावणी						
	(3)	रोख राखीव प्र	माण		(4)	वैधानिक रोखता प्रमाण						
	Whi	ich of the follo	wing is n	ot a quantit	tative	moneta	ıry measu	res of Re	eserv	ve Bank of India	a ?	
	(1)	Bank Rate			(2)	Mora	l Suasion					
	(3)	Cash Reserve	e Ratio		(4)	Statut	tory Liquid	dity Rati	io			
71.	खार्ल	ोलपैकी कोणत्या	पदार्थाची ः	औष्मिक प्रवाह	कता स	ार्वात जा	स्त असते ?	?				
	(1)	लाकूड	(2)	ॲल्युमिनियग	Ħ.	(3)	काच	((4)	चांदी		
	Whi	ich of the follo	wing sub	stance has	the hi	ghest tl	hermal coi	nductivi	ty?			
	(1)	Wood	(2)	Aluminiu	m	(3)	Glass	((4)	Silver		

72.	पातळ	पातळपडद्या द्वारे प्रकाश डोळ्यामध्ये प्रवेश करतो त्याला म्हणतात.										
	(1)	आयरीस	(2)	पुपिल		(3)	रेटीना	(4)	कॉर्निया			
	Light enters the eye through thin membrane called the											
	(1)	Iris	(2)	PupiI		(3)	Retina	(4)	Cornea			
73.	प्रतिध्वनी तरच ऐकू येतो, जर ध्वनीचा स्त्रोत आणि अडथळा यांतील अंतर असेल.											
	(1) 17 मीटरपेक्षा कमी (2) 17 मीटरपेक्षा जास्त किंवा 17 मीटर											
	(3) 7 मीटरपेक्षा कमी (4) वरीलपैकी कोणतेच नाही											
	Echo is heard if the distance between the source of sound and the obstacle is											
	(1)	Less than 17 r	neters		(2)	Mor	e than or e	qual to 17 n	neters			
	(3)	Less than 7 m	eters		(4)	Non	e of the ab	ove				
74.		च्या अणू	व्या मॉडेव	तमध्ये, इलेव	rट्रॉनचा	कोनीय	संवेग हा h/	′2π या परिमा	णाचा अविभाज्य गुणक	जाहे.		
	(1)	रूदरफोर्ड	(2)	डाल्टन		(3)	बोहर	(4)	फर्मी			
	In model of an atom, the angular momentum (mvr) of an electron is an integral multiple of the quantity $h/2\pi$.											
	(1)	Rutherford's	(2)	Dalton's		(3)	Bohr's	(4)	Fermi's			
75.	खाली	खालीलपैकी चुकीचे विधान निवडा.										
	(1)	रेणूमधील बाँडिंग	कक्षा ह	ग अणू कक्ष्य	पांच्या बे	रजेच्या	प्रभावाने तया	र होतात.				
	(2)	बाँडिंग रेणू कक्षे							ाते.			
	(3)	एकत्र येणाऱ्या अ										
	(4)	σ*, π*, δ*, इत्या	-,		-•							
	Cho	ose the incorrec										
	. (1)	Bonding mole	cular o	rbitals are	forme	l by th	ie additive	effect of the	atomic orbitals.			
	(2)				~				ar orbital is very lo	ow.		
	(3)								of the combining			
	(4)	Antibonding 1	nolecul	ar orbitals	are re	presen	ited by σ*,	π*, δ*, etc.				
_												

76.	 जैविक नायट्रोजन फिक्सेशन दरम्यान, नायट्रिफाईंग जिवाणू कोणाचे रूपांतर कशामध्ये करतात? 									
	(1)	NO ₃	चे 1	νΗ ₄ + τ	नध्ये		(2)	N_2 चे NH_4^+ मध्ये		
	(3)	NH	t चे N	O ₃ 中	ध्ये		(4)	NO_3^- चे N_2 मध्ये		
	Duri	During biological nitrogen fixation, nit					itrifyir	ng bacteria convert		
	(1) NO_3^- to NH_4^+						(2)	N ₂ to NH ₄ ⁺		
	(3)	NH4	to N	10_3^-			(4)	$\mathrm{NO_3^-}$ to $\mathrm{N_2}$		
77.	खालील जोड्या जुळवा.									
	(a)	पायथ	न मोल्	रुस			(i)	हिमोटॉक्सिक		
	(b)	नाजा	नाजा				(ii)	अंध साप		
	(c) व्हायपर रस्सीली (d) टायफ्लोप्स ब्रामिनास पर्यायी उत्तरे :						(iii)	न्युरोटॉक्सिक		
					स		(iv)	बिन विषारी		
		(a)	(b)	(c)	(d)					
	(1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)					
	(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)					
	(3)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)					
	(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)					
	Mato	h the	follov	wing:						
	(a)	Pyth	on m	olurus	3		(i)	Haemotoxic		
	(b)	Naja	naja				(ii)	Blind snake		
	(c)	Vipe	r russ	elli			(iii)	Neurotoxic		
	(d)	Typl	nlops	brami	inus		(iv)	Non-poisonous		
	Ans	wer C	ption	ıs :						
		(a)	(b)	(c)	(d)					
	(1)	(iv)	(iii)	(i)	(ii)					
	(2)	(iii)	(iv)	(ii)	(i)					
	(3)	(i)	(ii)	(iv)	(iii)					
	(4)	(iii)	(i)	(ii)	(iv)					

78.	ऑरेलियाच्या	लारवल	स्टेजचा	खालीलपैकी	योग्य	क्रम	कोणता
	-11 (1)				••		

- (1) प्लान्युला, हायड्राट्युबा, सायफिस्टोमा, ईफिरा
- (2) प्लान्युला, ईफिरा, सायफिस्टोमा, हायड्राट्युबा
- (3) सायफिस्टोमा, प्लान्युला, हायड्राट्युबा, ईफिरा
- (4) हायड्राट्युबा, ईफिरा, प्लान्युला, सायफिस्टोमा

Which one of the following is the correct sequence of larval stages of Aurelia?

- (1) Planula, Hydratuba, Scyphistoma, Ephyra
- (2) Planula, Ephyra, Scyphistoma, Hydratuba
- (3) Scyphistoma, Planula, Hydratuba, Ephyra
- (4) Hydratuba, Ephyra, Planula, Scyphistoma

79. खालीलपैकी कोणता/कोणत्या प्राणी/प्राण्यांचा समूह हे सरपटणारे प्राणी या वर्गात मोडतात?

- (a) पाल, साप, बेडूक आणि लोरीस
- (b) कासव, घडीयाल, कॅमेन आणि टॉटयारा
- (c) कासव, मगर, सॅलेमेंडर आणि पाल
- (d) सॅलेमेंडर, सरडा, कासव आणि बेडूक

पर्यायी उत्तरे :

(1) फक्त (b)

(2) फक्त (b) आणि (c)

(3) फक्त (c) आणि (d)

(4) वरीलपैकी सर्व

Which of the following is/are group/groups of reptilian animals?

- (a) Lizard, Snake, Frog and Loris
- (b) Turtle, Gharial, Caiman and Tuatara
- (c) Turtle, Crocodile, Salamander and Lizard
- (d) Salamander, Catotes, Turtle and Frog

Answer Options:

(1) Only (b)

(2) Only (b) & (c)

(3) Only (c) & (d)

(4) All of the above

80. खारपाण पड्ट्यातील शेतीतील सिंचनामुळे पिकांच्या उत्पादनावर परिणाम होण्याची कारणे म्हणजे :

	(a)	जमिनीच्या पोताच्या निष्कृष्ट दर्जामुळे					
	(b)	पिकांची वाढ खुंटल्यामुळे					
	(c)	पानांच्या पिवळेपणामुळे					
	(d)	जिमनीतील क्षारांच्या संचयामुळे					
	वरील	।पैकी कोणते विधान/विधाने बरोबर आहे/	आहेत?	•			
	(1)	(a) फक्त	(2)	(a) आणि	(b) फक्त		
	(3)	(a), (b) आणि (c) फक्त	(4)	(a) आणि	(d) फक्त		
		ation in the fields of saline tract aff	` '	` '	` '	ps beca	ause of :
	(a)	Degradation of soil structure			,		
	(b)	Growth inhibition of plants					
	(c)	Leaf discolouration					
	(d)	Salt accumulation in soil					
	` '	ch of the given above statement/st	ateme	ents is/ar	e correct ?		
	(1)	(a) only	(2)	(a) and	(b) only		
	(3)	(a), (b) and (c) only	(4)	(a) and	(d) only		
81.	आंतरि	रेक कीड म्हणजे काय?				,	
	(1)	एखाद्या महिन्यात वारंवार येणारी					
	(2)	एखाद्या प्रदेशात येणारी					
	(3)	एखाद्या प्रदेशात वर्षानुवर्षे असणारी					
	(4)	एखाद्या प्रदेशात तीव्र स्वरूपात असणारी					
	. ,	v the occurrence of Endemic pest is	defir	ned?			
	(1)	Occurs frequently in months					
	(2)	Occurs in few localities					
	(3)	Occurs in the same area year after	r yea	r			
	(4)	Occurs in an area in severe form					
82.	ज्या	झाडांची बी उघडी असते, ती झाडे कोणत	या गट	ात मोडतात	15		
·	(1)	अँजिओस्पर्म (2) जिम्नोस्पर्म			चेओफायटा	(4)	क्रिप्टोगॅम्स
		its whose seeds are naked, are class	sified	(/ ^		()	
	(1)	Angiosperms (2) Gynnospe			acheophyta	(4)	Cryptogamms
	(-)						
कच्च	कामा	साठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK					

83.	खालीलपैकी कोणता विषाणू एका व्यक्तीकडून दुसऱ्या व्यक्तीमध्ये संक्रमित सुई किंवा असुरक्षित लैंगिक संबंधामु पसरतो?								
	(1) डेंग्यू विषाणू (2) रोटा वायरस (3) हिपॅटायटीस अ (4) हिपॅटायटीस ब From the following viruses, which one transfers from one person to other via infected needles or								
	unprotected sex ? (1) Dengue virus (2) Rota virus (3) Hepatitis A (4) Hepatitis B								
84.	कोणत्या शास्त्रज्ञाने देवी रोगावरील लसीचा शोध लावला?								
	(1) लुई पाश्चर (2) एडवर्ड जेनर								
	(3) अलेक्झांडर फ्लेमिंग (4) सेल्मन वॉक्समन								
	Which scientist discovered small pox vaccine?								
	(1) Louis Pasteur (2) Edward Jenner								
	(3) Alexander Flaming (4) Selman Waksman								
85.	निर्जंतुकीकरण करण्यासाठी खालीलपैकी कोणाचा वापर होतो?								
	(1) अतिनील प्रकाश (2) ओटोक्लेव								
	(3) इन्फ्रारेड किरण (4) सोडियम कार्बोनेट								
	Which of the following is used to disinfect surfaces?								
	(1) Ultraviolet light (2) Autoclave								
	(3) Infrared light (4) Sodium Carbonate								
86.	दिलेल्या विधानांशी निराहीत कोणवे सहीतक क्योक्स आहे?								
00.	दिलेल्या विधानाशी निगडीत कोणते गृहीतक बरोबर आहे? विधान : 'सिगारेट ओढणे हे आरोग्यासाठी हानिकारक आहे' अशी माहिती सिगारेट पाकिटावर फापलेली अस्पे								
	The same of the sa								
	कारण,								
	गृहीतक: (i) सिगारेट पाकिटावर लिहीलेली माहिती लोक वाचतात.								
	(ii) बऱ्याच व्यक्ती सिगारेट पाकिटावरील दिलेल्या इशाऱ्याचा गांभीर्याने विचार करतात.								
	पर्यायी उत्तरे :								
	(1) फक्त गृहीतक (i) बरोबर								
	(2) फक्त गृहीतक (ii) बरोबर								
	(3) गृहीतक (i) आणि (ii) दोन्ही बरोबर								
	(4) गृहीतक (i) आणि (ii) दोन्ही बरोबर नाहीत								
	Find out which assumption is correct from the given statement.								
	Statement: 'Cigarette smoking is injurious to Health', this information is given on the cigarett								
	· packet, because,								
	Assumption: (i) People read the information given on the cigarette packet.								
	(ii) Many people take seriously the warning given on cigarette packet. Answer Options:								
	(1) Only (i) assumption is correct								
	(2) Only (ii) assumption is correct								
	(3) Both (i) and (ii) assumptions are correct								
	(4) Both (i) and (ii) assumptions are not correct								

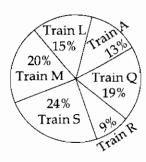
87. विविध रेल्वे गाड्यांमधील प्रवाशांचे शेकडा प्रमाण पुढील वर्तुळखंडात दर्शविले आहे.

प्रवाशांची एकूण संख्या = 8500 आहे तर गाडी S, M आणि L यांची मिळून सरासरी प्रवाशी संख्या किती?

- (1) 1521
- (2) 1641
- (3) 1672
- (4) 1651

The percentage distribution of passengers in different trains are shown in the following pie-chart.

Total number of passengers = 8500. What is the average number of passengers in Trains S, M and L together ?

- (1) 1521
- (2) 1641
- (3) 1672
- (4) 1651

88. आंब्याचे झाड पेरू व लिंबुच्या झाडाच्या मध्ये आहे. पपईचे झाड लिंबुच्या झाडाजवळ आहे पण आंब्याच्या व पेरूच्या झाडाजवळ नाही. पपईच्या उजवीकडे नारळाचे झाड आहे पण पेरूच्या झाडाच्या डावीकडे कोणतेच झाड नाही.

खालीलपैकी कोणती विधान/ने बरोबर आहे/आहेत?

- (i) लिंबुचे झाड पपई आणि आंब्याच्या झाडाच्या मध्ये आहे.
- (ii) पपईचे झाड नारळ आणि लिंबुच्या झाडाच्या मध्ये आहे.
- (iii) पपईचे झाड नारळाच्या झाडाजवळ आहे.

पर्यायी उत्तरे :

- (1) फक्त विधाने (i) आणि (ii) बरोबर आहेत
- (2) फक्त विधाने (i) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (3) फक्त विधाने (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत
- (4) विधाने (i), (ii) आणि (iii) बरोबर आहेत

Mango tree is in the middle of Gauva and Lemon tree. Papaya tree is near the Lemon tree but not near the Mango tree and Gauva tree. At the right side of Papaya tree is Coconut tree but at the left side of Gauva tree no any tree.

Which statement/s of following is/are correct?

- (i) Lemon tree is between the Papaya and Mango tree.
- (ii) Papaya tree is between Coconut and Lemon tree.
- (iii) Papaya tree is near Coconut tree.

Answer Options:

- (1) Only (i) and (ii) statements are correct
- (2) Only (i) and (iii) statements are correct
- (3) Only (ii) and (iii) statements are correct
- (4) (i), (ii) and (iii) all statements are correct

89.							खेळतात व 48 खेळाडू क्रिकेट खेळतात. टक्के खेळाडू कबड्डी अथवा क्रिकेट खे				
	(1)	20%	(2)	15%		(3)	10%	(4)	5%		
	both									.2 players play ner Kabaddi or	
	(1)	20%	(2)	15%		(3)	10%	(4)	5%		
90.										I C च्या मध्ये उभा मध्ये उभा आहे?	
	(1)	B आणि D	(2)	B आणि .	A	(3)	B आणि E	(4)	B आणि C		
	A d	Six students A, B, C, D, E and F are standing a row. B is between F and D. E is between A and C. A does not stand next to either F or D. C does not stand next to D. F is between which of the following pair of students?									
	(1)	B and D	(2)	B and A	A	(3)	B and E	(4)	B and C		
91.	जर : आणि असेव	O ते Z मधील	ते M मधील अक्षरे अनुक	अक्षरे अनु मे -1 ते	क्रमे 1 ते –12 प	ा 13 पर्यंत यंत अस	ाची संख्या दश् तील तर SU	र्गवित असतील CCESS दर्शवि	आणि N शू वेणाऱ्या पूर्णांव	न्य दर्शवित असेल गाची बेरीज किती	
	(1)	- 11	(2)	11		(3)	16	(4)	20		
	repr	ne letters in t resent zero ar CCESS ?	he English nd the letter	alphabet s O to Z	s, A to corresp	M reproond fro	resent num om -1 to	ber from 1 –12, what v	to 13 respo vill be sum	ectively and N of integers for	
	(1)	- 11	(2)	11		(3)	16	(4)	20		
	कामा	साठी जागा / SP/	ACE FOR RO	UGH WO	RK						

92. एका शाळेच्या इयत्ता नववीच्या विद्यार्थ्यांच्या A, B, C, D या चार तुकड्या आहेत. खाली दिलेल्या तक्त्यात सहामाही आणि वार्षिक परीक्षेचा निकाल दर्शविला आहे.

0	विद्यार्थी संख्या					
निकाल	तुकडी–A	तुकडीB	तुकडी–C	तुकडी–D		
दोन्ही परीक्षेत अनुत्तीर्ण विद्यार्थी	24	25	15	17		
सहामाही परीक्षेत अनुत्तीर्ण परंतु वार्षिक परीक्षेत उत्तीर्ण विद्यार्थी	14	13	18	18		
सहामाही परीक्षेत उत्तीर्ण परंतु वार्षिक परीक्षेत अनुत्तीर्ण विद्यार्थी	8	17	11	15		
दोन्ही परीक्षेत उत्तीर्ण विद्यार्थी	64	55	46	70		

तर वार्षिक परीक्षेत कोणत्या तुकडीचे पास होण्याचे प्रमाण सर्वात जास्त आहे?

- (1) B
- (2) A
- (3) D
- (4) C

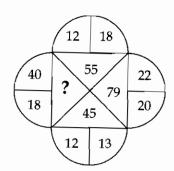
A school has four divisions A, B, C and D of ninth standard students. The results of half-yearly and annual examinations are shown in table given below.

Result	No. of students						
Result	Section A	Section B	Section C	Section D			
students failed in both examinations	24	25	15	17			
students failed in half-yearly but passed in annual exams	14	13	18	18			
students passed in half-yearly but failed in annual exams	8	17	11	15			
students passed in both examinations	64	55	46	70			

Which division has the maximum passing rate in the annual examinations?

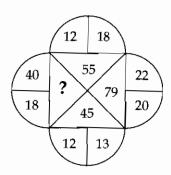
- (1) B
- (2) A
- (3) D
- (4) C

93. खालील आकृतीमध्ये प्रश्नचिन्हाच्या जागी कोणती संख्या येईल?

- (1) 116
- (2) 111
- (3) 114
- (4) 112

What will be the number at the place of question mark?

- (1) 116
- (2) 111
- (3) 114
- (4) 112

94. एका सांकेतिक लिपीत RED = 9 आणि BLUE = 10 तर WHITE = ?

- (1) 13
- (2) 15
- (3) 17
- (4) 19

In a code language, RED = 9 and BLUE = 10. Then WHITE =?

- (1) 13
- (2) 15
- (3) 17
- (4) 19

95. आगगाडीत बसून एक व्यक्ती इलेक्ट्रीक खांबांची संख्या मोजते आहे. दोन खांबातील अंतर 50 मीटर आहे आणि त्या आगगाडीचा वेग ताशी 40 किमी आहे तर 5601 खांब मोजण्यासाठी किती तास लागतील?

- (1) 7 तास
- (2) 6 तास
- (3) 5 तास
- (4) 3 तास

Travelling in a train, a person is counting the number of electric poles. The distance between the two poles is 50 metres and the speed of the train is 40 km/hour. Then how many hours will the person require to count 5601 poles?

- (1) 7 hours
- (2) 6 hours
- (3) 5 hours
- (4) 3 hours

96.	अनुक्र	मे 1 ते 97 मधील	नैसर्गिक	मंख्यांची सरासरी	काढा.					
	(1)	47	(2)	37	(3)	48	(4)	49		
	Find	the average of r	atural	numbers betwe	en 1 to	97.				
	(1)	47	(2)	37	(3)	48	(4)	49		
97.		मीटर लांबीची रेल्वे नागेल?	गाडी त	ाशी 45 कि.मी. वेग	ाने धावते	, तर 250 मी. लांबी	चा प्लॅ	टफॉर्म ओलाडण्यासाठी किती		
	(1)	36 सेकंद	(2)	40 सेकंद	(3)	50 सेकंद	(4)	45 सेकंद		
		ain 250 metres lo th 250 metres ?	ng rur	nning at a speed	45 km/	hr, how long do	es it ta	ake to pass a platform of		
	(1)	36 Seconds	(2)	40 Seconds	(3)	50 Seconds	(4)	45 Seconds		
98.		सुधीरला एक वस्त् ोची किंमत रूपये 2	-•		_	•	गोपात	नला विकली. जर गोपालची		
	(1)	रूपये 2000	(2)	रूपये 2011	(3)	रूपये 2020	(4)	रूपये 1900		
	Ravi sold an article to Sudhir at a profit of 6% who in turn sold that to Gopal at a loss of 5%. If Gopal paid Rs. 2014 for the article, find the cost price of the article for Ravi:									
	(1)	Rs. 2000	(2)	Rs. 2011	(3)	Rs. 2020	(4)	Rs. 1900		
99.	एक नाणूस मुंबईहून पुण्याला 4 किमी प्रति तास या वेगाने जातो आणि 6 किमी प्रति तास वेगाने परत येतो. तर त्याचा एकूण प्रवासाचा सरासरी वेग किती?									
	(1)	4.8 किमी/तास	(2)	5 किमी/तास	(3)	4.2 किमी/तास	(4)	5.6 किमी/तास		
	A man goes to Mumbai from Pune at a speed of 4 km/hr and returns to Pune at a speed of 6 km/hr. What is his average speed of the entire journey?									
	(1)	4.8 km/hr	(2)	5 km/hr	(3)	4.2 km/hr	(4)	5.6 km/hr		
100.		ाणि B एक काम एव काम किती दिवसात		-,	करतात	B एकटा तेच काम 2	20 दिव	सात पूर्ण करतो तर A एकटा		
	(1)	60	(2)	45	(3)	40	(4)	30		
	If A	and B together c s can A alone co	an cor mplete	nplete a piece of the work ?	f work i	n 15 days and B	alone	in 20 days. In how many		
	(1)	60	(2)	45	(3)	40	(4)	30		

सूचना - (पृष्ट 1 वरून पुढे....)

- (8) प्रश्नपुस्तिकेमध्ये विहित केलेल्या विशिष्ट जागीच कच्चे काम (रफ वर्क) करावे. प्रश्नपुस्तिकेव्यतिरिक्त उत्तरपत्रिकेवर वा इतर कागदावर कच्चे काम केल्यास ते कॉपी करण्याच्या उद्देशाने केले आहे, असे मानले जाईल व त्यानुसार उमेदवारावर शासनाने जारी केलेल्या ''परीक्षांमध्ये होणाऱ्या गैरप्रकारांना प्रतिबंध करण्याबाबतचे अधिनियम–82'' यातील तरतुदीनुसार कारवाई करण्यात येईल व दोषी व्यक्ती कमाल एक वर्षाच्या कारावासाच्या आणि/किंवा रुपये एक हजार रकमेच्या दंडाच्या शिक्षेस पात्र होईल.
- (9) सदर प्रश्नपत्रिकेसाठी आयोगाने विहित केलेली वेळ संपल्यानंतर उमेदवाराला ही प्रश्नपुरितका स्वतःबरोबर परीक्षाकक्षाबाहेर घेऊन जाण्यास परवानगी आहे. मात्र परीक्षाकक्षाबाहेर जाण्यापूर्वी उमेदवाराने आपल्या उत्तरपत्रिकेचा भाग—1 समवेक्षकाकडे न विसरता परत करणे आवश्यक आहे.

नमुना प्रश्न

प्र. क्र. 201. सतीची चाल नष्ट करण्यासाठी कोणी मूलतः प्रयत्न केले?

- (1) स्वामी दयानंद सरस्वती
- (2) ईश्वरचंद्र विद्यासागर
- (3) राजा राममोहन रॉय
- (4) गोपाळकृष्ण गोखले

ह्या प्रश्नाचे योग्य उत्तर ''(3) राजा राममोहन रॉय'' असे आहे. त्यामुळे या प्रश्नाचे उत्तर ''(3)'' होईल. यास्तव खालीलप्रमाणे प्रश्न क्र. 201 समोरील उत्तर-क्रमांक ''(3)'' हे वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखविणे आवश्यक आहे.

प्र. इत. 201. 1 2 4

अशा पद्धतीने प्रस्तुत प्रश्नपुस्तिकेतील प्रत्येक प्रश्नाचा तुमचा उत्तर—क्रमांक हा तुम्हाला स्वतंत्ररीत्या पुरविलेल्या उत्तरपत्रिकेवरील त्या त्या प्रश्नक्रमांकासमोरील संबंधित वर्तुळ पूर्णपणे छायांकित करून दाखवावा. ह्याकरिता फक्त काळ्या शाईचे बॉल्पेन वापरावे, पेन्सिल वा शाईचे पेन वापर नये.

कच्च्या कामासाठी जागा / SPACE FOR ROUGH WORK